

Strategisk kompetence

Som problemløser ved manglende ordforråd

Når du skal lære at tale på et fremmedsprog, er det vigtigt, at du opøver en evne til at holde samtalen i gang - også når det kniber med ordforrådet. Det kalder man 'strategisk kompetence'.

Ofte mangler du en glose eller en vending på fremmedsproget, og så er det vigtigt, at du ikke går i stå eller slår over i dansk, men i stedet gør brug af de teknikker, som er indbefattet i begrebet 'strategisk kompetence'.

Med andre ord: Du skal træne dig selv i at turde tage en risiko, i at blive en større risikotager.

For at blive risikotager må du acceptere, at ikke alt hvad du siger er korrekt eller bliver rettet.

Du skal selv tage initiativ til sproglig aktivitet, og du styrer selv samtalen / kommunikationen.

Som risikotager kan du anvende følgende strategier for at blive ved med at tale fremmedsproget:

- **mimik, lyde og gestus**
- **overbegreber**
- **beskrivelser**
- **omformuleringer**
- **eksemplificeringer**

Den strategiske kompetence kan dog på ingen måde erstatte den leksikalske. Det er således vigtigt, at du oparbejder et stort såvel aktivt som passivt ordforråd, men ligeså vigtigt er det, at du træner dig i at kunne anvende kommunikationsstrategier på fremmedsproget. Som fremmedsprogsindlærer vil du nemlig uanset dit sproglige niveau altid kunne komme ud for at mangle en glose. I den situation er det vigtigt, at du er i stand til at anvende problemløsningsstrategier som eksempelvis omskrivning, omformulering, eksemplificering eller overbegreber.

Når du bruger kommunikationsstrategier som "beskrivelser, omformuleringer, eksemplificeringer og overbegreber", er det vigtigt, at dine forklaringer er så enkle, tydelige og præcise som muligt, for at budskabet forstås af din samtalepartner.

Formålet med bevidstgørelse og træning i kommunikationsstrategier er:

- **at blive klar over, hvilken betydning det har at være i besiddelse af strategisk kompetence**
- **at blive klar over, hvilke kommunikationsstrategier det er hensigtsmæssigt at beherske**
- **at gøre "ikke risikotagere" til "risikotagere"**

- at gøre "risikotagere" til endnu bedre "risikotagere"
- at træne i at udvælge hensigtsmæssige strategier i den enkelte situation
- at du bliver bevidst om, hvor vigtigt det er præcist og kort at kunne omformulere, beskrive og bruge overbegreber.
- at opnå sproglige ressourcer, så du optimalt og hensigtsmæssigt kan formulere en kommunikationsstrategi.

Uddybende om de forskellige risikostrategier:

1. Overbegreber:

Overbegreber inddeles i *specifikke* og *ikke specifikke* overbegreber.

Specifikke overbegreber = et overordnet ord (overbegreb), som den manglende glose hører ind under.

Eksempler:

en snegl	1	evt. et lille langsomt dyr	1	et dyr
en stol	1	evt. et lille møbel til at sidde på	1	et møbel

Ikke specifikke overbegreber = ord, som ikke kan placeres under et specielt overbegreb.

Eksempler:

en ting som ....
en person som ....
et sted hvor ....
en måde hvorpå ....
en form for ....

Overbegreber kan også kombineres med en beskrivelse.

2. Beskrivelse

Når du mangler en glose med 'konkret' betydning, kan du beskrive glosen ved hjælp af farve, størrelse, form, materiale, lokalisering, tidsplacering m.m.

Eksempler:

et smykke som placeres i ørerne	1	ørenring
den årstid, der kommer efter sommer	1	efterår
et hus, hvor kriminelle lukkes inde	1	fængsel

3. Omformulering

Når du mangler en glose med abstrakt betydning, kan du sige det samme på en anden måde.

Denne strategi bruges ved begreber, handlinger, tilstande, egenskaber.

Du kan til en sådan omformulering benytte dig af eksempelvis følgende udtryk:

det modsatte af ....

når ....

det man gør, når ....

resultatet af ....

det man siger om en person, som ....

Eksempler:

resultatet af en periode med stærk regn	1	oversvømmelse
det modsatte af varm	1	kold
det man gør når man selv skriver musik	1	komponerer

4. Eksemplificering

Når du mangler en glose, som har funktion af et overbegreb, kan du give et eller flere eksempler på de forskellige gloser, dette overbegreb dækker.

Eksempler:

kam, sæbe, tandpasta	1	toiletartikel
-----------------------------	---	----------------------

5. Mimik, gestus og lyd

Som supplement til de 4 ovenfor nævnte sproglige strategier kan du selvfølgelig bruge ikke sproglige strategier i form af mimik, lyde, gestus o.l.